

тними напрямками діяльності нашої держави мають стати: створення рівних можливостей до участі у різних сферах життя, забезпечення гарантії рівних політичних, соціальних, культурних та економічних прав і свобод, удосконалення чинного законодавства щодо правового статусу національних меншин, приведення його до сучасних європейських та міжнародних стандартів.

1. Рушковська К.Й. Статус національний меншин: вітчизняний та зарубіжний досвід : автореферат на здоб. наук. ступеня канд. політ. наук, Одеса. – 2001. – 24 с.

2. Закон України "Про національні меншини в Україні" від 25.06.1992р № 2494-ХІІ// Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №36. - ст.529

3. Конституційне право: навчальний посібник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, за заг. ред. М.І. Марчука; О.С. Бакумов, Л.Д. Варуц, Т.І. Гудзь та ін.: Харків, 2017. – 408 с.

4. Рамкова конвенція про захист прав національних меншин від 01.02.1995 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_055

5. Кириченко Ю. Право національних меншин в Україні та європейських державах : порівняльно-правові аспекти конституційного регулювання / Научно-практическое правовое издание Республики Молдова "Национальный юридический журнал: теория и практика" – №4 (14). – 2015. – С. 16-19.

6. Конституція України: Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

Штамбург Владислав Віталійович
слухач магістратури ННІ ЗНПК ДДУВС
навчальної групи М-ЮЗ-723 ДПС

Науковий керівник
завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
юридичного факультету ДДУВС,
член-кореспондент Академії наук
вищої освіти України,
кандидат юридичних наук, доцент
Грицай Ірина Олегівна

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Важливим фактором демократизації суспільно-політичного життя в Україні є обмеження та децентралізація влади. Передача широких повноважень органам місцевого самоврядування мінімізує ризики концентрації владних повноважень, сприяє посиленню контролю з боку територіальної громади за діяльністю органів державної влади та органів місцевого самоврядування, стимулює позитивні зміни в країні на основі конкуренції між територіями у важливих сферах суспільного життя.

У сучасний період розвитку глобального суспільства більшість країн

світу в тій чи іншій мірі намагаються вирішити питання важливості і значимості встановлення параметрів децентралізації влади, залучаючи для цього потужний науково-інтелектуальний потенціал. В силу політичних процесів демократизації світових спільнот, практично усі внутрішньодержавні системи різних країн прагнуть посилити процеси децентралізації окремих сфер політики, організації публічної влади і управління життєдіяльності соціуму. Особливо це стосується політичної або управлінської сфери, яка є визначальною для початку впровадження у практичну площину програм розвитку адміністративно-територіальних одиниць України для досягнення головної мети цієї реформи – підвищення стандартів життя територіальних громад.

Більшість сучасних держав дотримуються думки, що завдання оптимального використання ресурсів, що враховує інтереси і суспільства, і держави, в цілому дуже складне, щоб виконуватися виключно силами центральної влади. Задоволення фінансових, соціальних, культурних потреб представників громади можуть здійснюватися на більш високому рівні лише тоді, коли рішення, що стосуються різних сфер функціонування соціуму, приймаються на рівні як можна більш близькому до кожного конкретного регіону або адміністративно-територіальної одиниці нижчого порядку. Саме такий підхід дозволяє при вирішенні публічною владою глобальних державних завдань не «ігнорувати» щоденні потреби керованих об'єктів (індивідів і їх колективів), а створювати відповідну матеріально-фінансову та організаційну базу для оптимальної реалізації прав, свобод, інтересів усіх територіальних суб'єктів публічної діяльності в державі.

Однак, перш ніж говорити про децентралізацію влади, важливо визначити сутність цього явища, його правову природу, вивчити моделі децентралізації, позитивні характеристики їх впровадження в Україні. Ці питання становлять відокремлений та самостійний напрям в організації багатьох публічних інститутів, що потребує нових підходів та якостей у спеціальних дослідженнях з цієї вкрай важливої теми. Між тим, як справедливо зауважує В. М. Магас, як і більшість реформ в Україні, основні ідеї і принципи децентралізації не були предметом глибоких наукових дискусій серед економістів, правників чи політологів. За усталеною традицією, вона є компромісом внутрішніх та зовнішніх організованих інтересів, який досягається внаслідок вузько кулуарних домовленостей [1, с. 143]. Для запобігання неякісних наслідків реформи децентралізації влади, яка може принести більше проблем, ніж вигод, необхідно на доктринальному рівні чітко визначитися з тим, що потрібно розуміти під децентралізацією влади. Множинні складності і неясності при практичному використанні даної правової конструкції пов'язані перш за все з відсутністю чіткого розуміння самого терміна «децентралізація».

У сучасному світі питання децентралізації настільки щільно увійшли в термінологічний обіг, що, мабуть, навряд чи знайдеться хоча б одна державна система, в якій термін «децентралізація» не вживався б в тому чи іншому смисловому значенні. Більш того, використання даного терміну в національ-

них правових системах цілком об'єктивно, оскільки міжнародні норми, що регулюють ці питання, є пріоритетними, але в силу їх загального характеру також не усувають труднощів на шляху доктринального розуміння цього явища. Наприклад, децентралізація влади в загальних рисах зафіксована у Варшавській декларації (Підсумкової декларації саміту), прийнятої у Варшаві 16-17 травня 2005 р. [2]; децентралізована форма організації органів держави позначена в Рекомендації N R (2005) 3 Комітету міністрів Ради Європи «Про викладання мов суміжних держав у прикордонних регіонах», прийнятої 2 лютого 2005 р. [3]; галузева (видова) децентралізація при реалізації державних функцій відображена в Рекомендації N R (2005) 1 Комітету міністрів Ради Європи «Про фінансові засоби місцевих і регіональних влад», ухваленої 19 січня 2005 р. [4]; економічна реформа децентралізація визначена в Угоді про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку, укладеному в Парижі 29 травня 1990 р. [5] тощо. Аналіз міжнародних та національних актів дозволяє зробити висновок про те, що децентралізація влади як процес з точки зору свого змістового вираження має реалізовуватися в Україні у формі або політико-правового (політичний аспект) або організаційно-правового (принципи, технології, засоби) установа.

Таким чином, питання децентралізації влади становлять відокремлений та самостійний напрям в організації багатьох публічних інститутів, що потребує нових підходів та якостей у спеціальних дослідженнях з цієї вкрай важливої теми. Правовому закріпленню реформи децентралізації влади повинні передувати теоретико-наукові спроби моделювання, виявлення закономірностей, з'ясування особливостей прояву тенденцій децентралізації в сучасній Україні. Але на жаль кількість наукових робіт, які досліджують теоретичні та практичні проблеми децентралізації влади в Україні, незначна, простежується відсутність чітко визначених механізмів впровадження елементів децентралізації в конкретному регіоні країни з врахування його історико-культурних особливостей. Тому вкрай важливо сьогодні привертати увагу правознавців до подальших досліджень цих питань з метою подолання правових прогалин і колізій у формуванні більш ефективних і дієвих моделей та систем при використанні переваг децентралізованих способів організації місцевої влади.

1. Магас В. М. Деякі проблеми політики децентралізації в Україні / Науковий вісник ЛНУВМБ імені С. З. Гжицького. – 2017. – т. 19, № 81. – С. 142-144.

2. Варшавська декларація (Підсумкова Декларація саміту): прийнята в м. Варшава 16 травня 2005 р. – 17 травня 2005 – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_716

3. Про викладання мов суміжних держав в прикордонних регіонах: Рекомендація N R (2005) 3 Комітету міністрів Ради Європи: прийнята 2 лютого 2005 – URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_668

4. Про фінансові засоби місцевих і регіональних влад: Рекомендація N R (2005) 1 Комітету міністрів Ради Європи: ухвалена 19 січня 2005 – URL: <http://radaprogram.org/sites/default/files/publications/decentralization.pdf>

5. Угода про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку: укладено в м. Парижі 29 травня 1990 року – URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_062.